

ФОРУМ УКРАЇНА-РУМУНІЯ

ОГЛЯД значимих подій – Лютий 2020

До числа подій лютого місяця 2020 року, які були політично і суспільно значимими для України та Румунії, і які висвітлювалися медіа України та обговорювалися у Консорціумі слід, передусім, віднести **пандемію коронавірусу Covid-19**, що набула рівня загальносвітової системної загрози і фактору породження різновидних криз. Не оминула вона і Україну з Румунією, де спостерігається схожий перебіг поширення і лікування захворювання і заходів з протидії їй з боку лікарських спільнот та національних урядів. Ці зусилля наразі не можна якось однозначно оцінити, однак загальний суспільний настрій у країнах тяжіє до тривожного і пригніченого. Очевидним є, що у його формуванні визначальною є роль ЗМІ та коментарі фахівців і урядовців, які у цьому не складають собі звіту, – не демонструють належної стриманості і поміркованості, – і не вбачають у тому джерело формування загрози іншого характеру – соціальної істерії і паніки. Саме на такому психологічному тлі «драматичного очікування» минув цей місяць для українського та румунського суспільств.

Саме в рамках десь таких неоднозначних кроків задля недопущення поширення коронавірусної інфекції COVID-19 в Україні 25.02.20 Києвом було оголошено про посилення перевірки на кордоні зі Словаччиною, Румунією та Польщею. Заходи виявилися надто різкими і суворими для громадян України що поверталися на батьківщину і викликали (на щастя – помірні) обурення і протести.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1854291-nedopuschennya-covid-19-v-ukrayinu-perevirku-posilyat-na-kordoni-zi-slovachchinovu-rumunivevu-ta-polscheyu>

Серед інших помітних подій лютого місяця варто назвати наступні.

Протягом місяця в Україні продовжувалося експертне обговорення дошкульного **українсько-румунського дипломатичного «майже скандалу»** з приводу згадки про Румунію в негативній історичній конотації щодо Північної Буковини у промові Президента України Володимира Зеленського до Дня соборності України. І хоч непорозуміння між офіційними сторонами було залагоджено, в експертному, медійному і громадському середовищах обговорення інциденту тривало. Передусім дискусія точилася навколо двох питань: наскільки непорозуміння є вичерпаним і наскільки «злий умисел» (з

огляду на помітний вплив проросійської фракції в президентському оточенні) є виключеним? Якщо стисло, то суть справи полягала в наступному: на англійській мовній версії сайту Президента України слово «зайняли» було перекладене як «occupied», чим в Бухаресті і обурилися. У прес-релізі МЗС Румунії говорилося, що румунська сторона «...вимагає роз'яснень, ...висловлює здивування та ...наголошує на необхідності зваженого трактування історії». З цього приводу Посол України в Румунії Олександр Баньков (якого 23.01.20 викликало на зустріч до себе румунське МЗС), дав офіційні пояснення (які румунською стороною були прийняті), згідно яких йдеться про «...прикрю помилку ...хибного перекладу виступу Президента України». Український дипломат зазначив: «Історичний контекст наприкінці 1918 року з демонтажем Австро-Угорської імперії та національними рухами у її колишніх провінціях створив ситуацію, коли ці історичні провінції більше не мали міжнародно визнаного суверенітету, тому їх поглинання іншими сусідніми державами не можна вважати окупацією. ...Президент України Володимир Зеленський звернувся до відомих історичних подій 1918-1919 року з єдиною метою – демонстрації необхідності національної єдності, зміцнення Української держави, яка в той історичний момент втратила шанс на суверенітет і незалежність, а зараз продовжує свою боротьбу проти російської агресії».

Є певні сподівання, що історія із «хибним перекладом» стане для сторін, як це не парадоксально, важливим позитивним уроком двосторонніх відносин. Адже була сприйнята доволі гостро і з помітною тривогою як у Бухаресті, так і в Києві. Її швидке залагодження є доброю ознакою розуміння нинішнім як румунським, так і українським істеблшментом важливості (для власних національних інтересів) зміцнення стратегічного партнерства України та Румунії, і дальшого розвитку довірливого політичного діалогу.

Характер врегулювання дипломатичної суперечки однозначно вказує на позитивний тренд у двосторонніх відносинах України та Румунії. І в цьому треба бачити добрий приклад для перспективи поліпшення відносин, порозуміння і зближення не тільки України із (Румунією чи тією ж Польщею) і з державами Східної і Центральної Європи, а й взаємно між усіма державами окресленого геополітичного простору. Розуміння визначальності і стратегічності для геополітичної стабільності і розвитку т.зв. Великої Східної Європи відносин у трикутнику Київ-Бухарест-Варшава у політичній думці держав регіону тільки починає складатися.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/01/24/7105521/>

У рамках **Програми прикордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020**, в кінці січня – на початку лютого

ц.р. (29.01.-03.02.2020) в Івано-Франківську відбулась робоча українсько-румунська зустріч між представниками Івано-Франківського, Закарпатського та Чернівецького Обласних управлінь ДСНС України та Департаменту міжнародного співробітництва Міністерства внутрішніх справ Румунії. Сторонами обговорювалися вимоги до розробки спільних проектів в рамках згаданої Програми та забезпечення пріоритету спільних заходів із попередження природних та техногенних катастроф, а також спільних заходів у надзвичайних ситуаціях.

<https://kolomyia.today/dsns-vidbulos-obgovorennya-spivpratsi-u-ramkah-programy-prykordonnogo-spivrobotnytstva-ugorshhyna-slovachyyna-rumuniva-ukravina-2014-2020-50882>

Протягом січня-лютого ц.р. цікавим для української молоді та прихильників «партії дружби» з Румунією було публічне заохочувальне **запрошення на навчання у ВНЗ Румунії**. З повідомлень регіональних ЗМІ і обговорень в університетських мережах можна зробити висновок, що така можливість для української студентської молоді є цікавою і перспективною. Українцям пропонується навчання у закладах вищої освіти Румунії. Стипендії надаватимуться кандидатам, які пройдуть конкурсний відбір. Навчання відбуватиметься румунською мовою. Студенти, які не володіють румунською на достатньому рівні, мають можливість пройти підготовчий курс впродовж року. Після цього вони складатимуть мовний іспит або надаватимуть сертифікат підтвердження рівня володіння румунською не нижче В1. Документи необхідно подавати на адресу Посольства Румунії в Україні або Посольства України в Румунії. Надавачами стипендій є Міністерство закордонних справ Румунії та Міністерство національної освіти Румунії. Термін прийому заявок від претендентів – до 16 березня 2020 року. Докладна інформація щодо конкурсу та список необхідних документів є за посиланням: <https://www.mae.ro/en/node/10250>.

5 лютого ц.р. **парламент Румунії висловив недовіру уряду Лудовіка Орбана** (водночас, лідеру правоцентристської Націонал-ліберальної партії (НАП)). Вотум недовіри уряду ініціювали опозиційна Соціал-демократична партія (СДП) і Демократичний союз уторців Румунії (ДСВР) після того, як уряд узяв на себе відповідальність за реформу виборчого законодавства. Нинішня несподівана відставка уряду в Румунії привернула неабияку увагу українських оглядачів та політиків. Експерти заговорили про ризик затяжної політичної кризи в Румунії.

Така реакція української експертної, медійної і політичної спільноти свідчить про високу увагу до подій в Румунії і, зокрема, до обставин політичного процесу. За умов посилення цієї позитивної тенденції, можна припустити, що якість політичних оцінок і рівень загального розуміння Києвом

протікання політичного процесу, внутрішнього становища і пріоритетів зовнішньої політики Бухареста будуть зростати.

https://espresso.tv/news/2020/02/05/parlament_rumuniyi_vyslovyv_nedoviru_uryadu_orbana

Політика партнерства й інтеграції до НАТО є для України повсякчас чутливою темою. У цьому контексті **румунський досвід вступу до НАТО** є для України актуальним і належним успішним прикладом. Саме на цьому у своєму виступі 13.02.20 в Харківському національному університеті Повітряних Сил України наголосив Віце-прем'єр-міністр України з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба. Говорячи про очікування слушного політичного моменту, він, зокрема, наголосив на тому, що свого часу «...Румунії теж всі говорили забути про вступ до НАТО». Дмитро Кулеба переконаний, що для вступу до Альянсу потрібно бути послідовними, твердими і «не смикатися»: «Для мене початок російської агресії став переломним моментом, який означав: ми більше не будемо «смикатися». Я гадаю, що крапки над «і» розставлені і тепер цілком усім зрозуміло, де ворог, а де союзник».

В Україні таких звернень до досвіду Румунії в частині політики реформ, боротьби із корупцією, європейської інтеграції та вступу до НАТО звучить дедалі більше. Як бачимо до нього закликають звертатися і високопосадовці.

https://censor.net.ua/ua/news/3175646/polschi_i_rumuniyi_tej_vsi_govoryly_zabuty_pro_vstup_u_nato_kuleba

Важливою подією у розвитку політичного діалогу високого рівня і консультацій у пріоритетних сферах стала 14.02.20 **зустріч на Мюнхенській конференції з питань міжнародної безпеки глав оборонних відомств України та Румунії** Андрія Загороднюка і Ніколае-Іонеле Чуке. Серед кола питань, яке обговорювалося була і політика безпеки і оборони у Чорноморському регіоні. Міністр оборони України Андрій Загороднюк зазначив, що обидві сторони стурбовані волюнтаристичними діями Росії в Чорному морі і мілітаризацією окупованого Росією Кримського півострова, і з огляду на цю зростаючу загрозу прагнуть все більше посилювати співпрацю по лінії військово-морських сил. Наразі, йдеться про обмін інформацією про повітряну і морської ситуації в Чорному морі. Київ також сподівається на підтримку румунською стороною українських прагнення долучитися до Програми партнерства розширених можливостей НАТО».

З огляду на шостий рік поспіль триваючу російсько-українську війну, і арогантну поведінку Москви в Азові і Чорномор'ї, сфера безпеки і оборони є для України визначальною. Саме тому Андрій Загороднюк наголосив, що співробітництво України та Румунії на рівні військово-морських сил є особливо важливим. Також йшлося про підписання Угод між Кабінетом міністрів України та урядом Румунії про військово-технічне співробітництво та про обмін

інформацією про повітряну та морську обстановки. Міністри суголосно висловили занепокоєння волонтаристичними діями Росії у Чорному та Азовському морях. Окрім цього, міністри наголосили на необхідності продовження двостороннього співробітництва, участі військовослужбовців обох країн у спільних багатонаціональних навчаннях та співпраці у рамках діяльності батальйону «Тиса».

Примітно, що до традиції проведення конференційних зустрічей долучилися очільники оборонних відомств України та Румунії. Мюнхенська лютнева конференція – один з чільних щорічних (регулярних) міжнародних майданчиків для обміну думками стосовно викликів світової політики, а також міжнародної, регіональної і національної безпеки, дотримання міжнародного права, співставлення національних і альянсових позицій у критичних сферах і зонах, у т.ч. щодо розгортання потенційних конфліктів.

https://24tv.ua/bezpeka_u_chornomorskomu_regioni_ukrayina_ta_rumuniya_domovilisya_pro_spilni_diyi_n1281232

<https://apostrophe.ua/ua/news/politics/government/2020-02-14/ukraina-nashla-soyuznika-v-borbe-protiv-rossii-v-chernom-more/188442>

Важливою для майбутнього відносин України та Румунії і для спільної історії стала від 14.02.20 **заява Румунської православної церкви про погодження з наданням автокефалії ПЦУ**. Румунська православна церква визнала законним надання Православній церкві України Томосу про автокефалію. В Києві такий крок був схвально і високо оціненим у якнайширших колах.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1852259-rumunska-pts-pogodilasya-z-nadannyam-avtokefaliyi-ptsu>

Тема контрабанди є «традиційною» для українсько-румунського порядку денного (хоча не тільки для нього) і з'являється у повідомленнях щопораз. Зокрема, 22.02.20 трапився черговий випадок: на кордоні з Румунією українськими прикордонниками було виявлено рекордну партію контрабандних сигарет у 146 ящиків на 2,5 мільйона гривень. Групу контрабандистів виявив і затримав прикордонний наряд відділу "Красноільськ".

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1853789-na-kordoni-z-rumuniyeyu-viyavili-rekordnu-partiyu-kontrabandnikh-sigaret>

В рамках розвитку транскордонної співпраці України та Румунії стартував **проект «Освітній університет румунсько-українського прикордонного співробітництва – UNIV.E.R-U»**. 26.02.20 в прес-центрі Paritet відбулась прес-конференція, присвячена старту проекту транскордонної співпраці України та Румунії «Освітній університет румунсько-українського прикордонного співробітництва – UNIV.E.R-U». Головна мета цього 18-місячного проекту полягає у формуванні умов для поліпшення комунікації та співпраці між провідними університетами півдня

України та південної Буковини (Румунія), а також створення румунсько-української міжвузівської мережі для забезпечення стійкої співпраці у галузі освіти та науки. Загальний бюджет проекту складає 330 тис євро (що асигновані Європейським Союзом).

Проект впроваджується за партнерства **Сучавського університету «Штефан Чель Марє»** та **Одеського національного політехнічного університету** в рамках Спільної операційної програми Румунія–Україна 2014-2020 (що фінансується Європейським Союзом через Європейський Інструмент Сусідства і співфінансується країнами, які беруть участь у Програмі). Проект дозволить широкому колу освітян прикордонних регіонів відкрити нові напрями у проведенні наукових досліджень та впровадженні інновацій на благо місцевих громад.

Важливим аспектом «UNIV.E.R-U» є орієнтація на залучення до отримання вищої освіти та надання додаткових можливостей студентам з числа національних меншин, відповідно українців у Румунії та молдаван і румун в Україні. Загалом ініціатива покликана побудувати у цьому багатонаціональному регіоні Європи зони добросусідства, взаємоповаги і партнерства, насамперед, серед дослідників, викладачів та студентів.

У контексті університетської тематики привертає увагу також досвід **Ізмаїльського державного гуманітарного університету**, на базі якого протягом цього 2020 року будуть здійснювати три великі інноваційні Проекти, про що йшлося у великому репортажі регіональної Одеської телерадіокомпанії. Один з Проектів спрямований на використання європейських методик підготовки студентів. Крім того, він має допомогти 360-ти студентам працевлаштуватися завдяки міжінституційній співпраці. Інший Проект має розвивати підприємництво серед молоді та стимулювати створення нових моделей бізнесу. Бюджет Проекту складає більш як 333 тис євро. Третій Проект «Організація роботи Українського інформаційно-культурного центру в Румунії» спрямований на популяризацію української культури, поширення достовірних відомостей та оцінок значимих суспільних подій і політичного процесу.

ФОРУМ УКРАЇНА-РУМУНІЯ

ОГЛЯД значимих подій – Березень 2020

У числі найбільш резонансних подій березня місяця 2020 року, які висвітлювалися медіа України, обговорювалися у Консорціумі і були політично значимими для України та Румунії залишилась тема пандемії **вірусної інфекції Covid-19**. Тема присутня на двох рівнях – національному і міжнародному, та у двох вимірах – лікарському/медичному та урядовому/політичному (у правовій, економічній, соціальній сферах). **Covid-19 став серйозним викликом світового масштабу** не стільки із-за стрімкого характеру поширення, як із-за проблем із лікуванням і запобіганням викликаних ним ускладнень інших захворювань.

<https://covid19.com.ua/>

<https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryvuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryvannya/koronavirusna-infekciya-covid-19>

Фахівцями, серед яких й українські, активно **ведеться пошук вакцини та вироблення дієвого протоколу лікування**; докладається зусиль з міжнародної дослідницької кооперації. У цьому відношенні – досягнуто певних/проміжних успіхів:

<https://life.pravda.com.ua/health/2020/03/20/240300/>

<https://ua-news.liga.net/society/news/koristuvachi-stvorili-potujniv-superkompyuter-dlya-poshuku-vaktsini-vid-covid-19>

<https://zik.ua/article/vaktsyna-vid-koronavirusu-mriia-chy-realnist-khto-u-sviti-uspishno-protestuvav-preparat-962634>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2901820-u-sviti-rozroblautsa-blizko-20-vakcin-proti-koronavirusu-vooz.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2899971-vakcina-proti-koronavirusu-oglad-svitovih-rozrobok.html>

<https://moz.gov.ua/article/reform-plan/moz-ukraini-onoviv-algoritmi-nadannja-medichnoi-dopomogi-hvorim-na-koronavirusnu-hvorobu-covid-19>

Разом з тим, доволі **екзальтоване інформаційне висвітлення у ЗМІ** поширення вірусної інфекції Covid-19, суперчиливі інтерпретації статистичних даних, тенденційне формування власне самих цих даних, депресивне прогнозування, ширення соціальними мережами фаталістичних домислів, – призвели в результаті до **нагнітання загальної паніки і різких урядових заходів** з протидії поширенню Covid-19, передусім в частині обмеження свободи пересування і ділової активності: поширена практика зупинки міського, міжміського і міжнародного транспорту, можливості вільно перебувати у місцях громадського загального користування. Складається враження, що на всі питання щодо Covid-19 у пререважної більшості національних урядів відповідь передусім одна – «карантин і надзвичайна ситуація/стан».

<https://www.bbc.com/ukrainian/features-51915301>

<https://covid19.com.ua/>

https://espreso.tv/news/2020/03/16/koronavirus_rumuniya_ogolosyla_nadzvychnyy_stan

Щопораз **карантин стає суворішим, а відповідальність за його порушення надмірною**, і сягає замаху на порушення фундаментальних прав і свобод людини і громадянина, – про що з тривогою заговорили українські правозахисники. Запроваджені урядом **обмежувальні заходи боляче вдарили по бізнесу в Україні**, особливо по малому та середньому, і, передусім, у сфері торгівлі і послуг. Чимало українських **політологів та економістів вбачають в урядовій політиці ознаки популізму** і недалекоглядності, а дехто, навіть, участь у міжкорпоративних іграх.

<https://www.radiosvoboda.org/a/karantyn-bez-nadzychajnoho-stanu/30530269.html>

<https://www.pravda.com.ua/news/2020/03/17/7244023/>

<https://ua.krymr.com/a/news-pravozakhysnyk-oboviazkova-observatsiia-porushennia-konstytutsii/30530232.html>

<https://www.pravda.com.ua/columns/2020/03/27/7245270/>

<https://rudana.com.ua/videos/roboata-pravozahysnykiv-v-rezhymi-karantynu>

<https://vgoru.org/index.php/prava-lyudini/item/52332-prava-lyudyny-mozhut-staty-pobichnoi-zhertvoiu-borotby-proty-koronavirusu-pravozakhysnyky>

<https://detector.media/community/article/175954/2020-03-30-pravozakhisniki-zaklikali-mvs-i-nardepiv-utrimatisya-vid-tisku-na-rozsliduvannya-spravi-shchodo-sergiya-sternenka-zavava/>

<https://www.epravda.com.ua/columns/2020/03/24/658450/>

<https://www.dw.com/uk/chy-perezhyve-koronavirusnyi-karantyn-malyi-ta-serednii-biznes-v-ukraini/a-52804957>

У зв'язку із запровадженими заходами обмеження під час карантину міжнародного руху, із 23.03.20 встановлено і **обмежений порядок перетину кордону України та Румунії**. На період карантину в'їзд до Румунії через контрольно-пропускні пункти перетину державного кордону для іноземців забороняється, проте є винятки. З інформації, наданою правоохоронцями Румунії, в'їзд на територію Румунії через контрольно-пропускні пункти перетину державного кордону, іноземців та осіб без громадянства забороняється, за винятком ситуації, коли вони їдуть транзитом через територію Румунії, коридором транзиту, організованим за домовленостями з сусідніми державами». Перетнути кордон з Румунією можна лише на транспортних засобах. З порядком в'їзду на територію Румунії іноземців та осіб без громадянства можна ознайомитися за посиланням:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1859482-ukravintsvam-poyasnili-komu-i-vak-mozhna-peretinati-kordon-z-rumuniveyu-pid-chas-karantynu>

Наразі на кордоні з Румунією в пунктах пропуску для автомобільного сполучення «Дякове» та «Порубне» здійснюється оформлення лише громадян України, які повертаються на територію України та зазначеної вище категорії осіб, які прямують на територію Румунії. Зазначимо, що перетнути кордон з Румунією у зазначених пунктах пропуску можна лише на транспортних засобах, оскільки пропуск громадян у пішому порядку не здійснюється у зв'язку з тим, що пішохідне сполучення тимчасово припинено (згідно з Розпорядженням КМУ від 13 березня 2020 р. № 288-р).

В Україну можуть в'їхати: громадяни України; особи, які мають право на постійне або тимчасове проживання в Україні, є подружжям або дітьми громадян України, працівники іноземних дипломатичних представництв та консульських установ, акредитованих в Україні, представництв офіційних міжнародних місій, організацій, акредитованих в Україні, та члени їх сімей; водії та обслуговуючий персонал вантажних транспортних засобів, члени екіпажів. В'їзд в Україну інших категорій іноземців та осіб без громадянства здійснюється за погодженням з Міністерством закордонних справ. Не зможуть в'їхати в Україну: громадяни інших країн та особи без громадянства.

<https://galinfo.com.ua/news/yak-vvihaty-z-ukrainy-v-rumuniyu-pokrokovaya-instruktsiya-340480.html>

Позитивним моментом в обставинах обмеження (із-за Covid-19) руху через міждержавний кордон України та Румунії, стала від 25 березня 2020 р. домовленість Києва і Бухареста **про сприяння у захисті громадян і вільного транзиту вантажів**. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба домовився з міністром закордонних справ Румунії Богданом Ауреску про захист громадян України в Румунії у час обмежень транспортного сполучення та безперервний транзит українських вантажів територією Румунії. «Звертаюся до вас із проханням всіляко підтримувати громадян України, які перебувають у Румунії у час, коли транспортне сполучення фактично припинене, і підтверджую, що ви можете розраховувати на відповідне наше ставлення до громадян Румунії в Україні у цей складний період», – сказав Кулеба. Глава МЗС України також висловив вдячність румунському колезі за готовність румунської сторони забезпечити безперервний транзит українських вантажів між Україною та ЄС через територію Румунії.

<https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-dosyagnuta-domovlenist-z-rumuniyeyu-pro-vzayemne-spriyannya-u-zahisti-gromadyan-i-vilnij-tranzit-vantazhiv>

Як повідомлялося, 14 березня Кабмін через коронавірус ухвалив рішення про **тимчасову заборону в'їзду в Україну іноземців та закриття міжнародного пасажирського сполучення**. Тимчасова заборона на в'їзд на територію України іноземних громадян почала діяти з 00 год. 00 хв. 16 березня. З 17 березня закриті пункти пропуску через державний кордон України для авіаційного, залізничного та автобусного сполучення. З 18 березня в Україні припинено все внутрішнє пасажирське міжміське сполучення: залізничне, автобусне та авіаційне. 23 березня Кабмін ухвалив рішення про заборону українцям залишати Україну з туристичною метою з 24 березня. Глава уряду Денис Шмигаль також повідомив, що в Україні закриють усі аеропорти, крім «Борисполя». 25 березня уряд запровадив режим надзвичайної ситуації по всій території України на 30 днів – до 24 квітня 2020 р.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2905163-ukraina-i-rumunia-domovilisa-pro-sprianna-u-zahisti-gromadan-i-vilnij-tranzit-vantaziv.html>

Тема вірусної інфекції Covid-19 стала приводом для **міжнародної інтриги Москви з метою послаблення**, а то й і зняття обґрунтованих міжнародно-правових та торгово-економічних **санкцій з Росії** (у зв'язку із веденням нею гібридної війни проти України, зокрема – окупацією і незаконною анексією Кримського п-ва та окупацією окремих частин Луганської та Донецької областей). Такі цинічні наміри Москви були розкриті у середовищі Європейського Союзу, у сфері відносин зі США, у рамках ООН. У цьому контексті виглядає особливо важливою українсько-румунська солідарність. 25 березня ц.р. (крім домовленості про сприяння у захисті громадян і вільного транзиту вантажів) главами МЗС **України і Румунії було досягнуто домовленості щодо протидії спробам Росії послабити санкції**.

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба під час телефонної розмови з румунським колегою Богданом Ауреску звернув його увагу на неприпустимість спроб Росії послабити санкції на тлі пандемії Covid-19: «Я хотів би звернути вашу увагу на заклики Росії послабити санкції під приводом пандемії коронавірусу та супутньої економічної скрути у світі. Ці заклики недоречні та неприпустимі. Дуже важливо, аби ніхто не міг користуватися нинішньою складною ситуацією заради досягнення політичних цілей. Санкції були запроваджені внаслідок агресії Росії проти України, і пандемія коронавірусу не має до них жодного стосунку».

Глава МЗС Румунії запевнив українського колегу, що згоден з таким підходом до питання збереження санкцій проти РФ. Б. Ауреску підтвердив, що Румунія незмінно підтримує суверенітет і територіальну цілісність України, а також інтеграцію нашої держави до ЄС і НАТО. Він також запевнив у підтримці України у міжнародних організаціях та форматах, учасницею яких є Румунія. Він також запросив Дмитра Кулебу здійснити візит до Румунії. Глава зовнішньополітичного відомства України висловив румунському колезі вдячність за непохитну підтримку нашої держави.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2905167-glavi-mzs-ukraini-i-rumunii-odnostajni-sodo-sprob-rosii-poslabiti-sankcii.html>

Попри пандемію Covid-19, надважливою подією політичного життя стала раптова **зміна уряду України**: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/03/4/7242543/>, <https://www.kmu.gov.ua/urvad-ta-organi-vladi/team>. 4 березня ц.р. Верховна Рада України обрала новий склад уряду на чолі із Денисом Шмигалем. Примітною обставиною нового Кабінету Міністрів України стала рокировка посадами у **зовнішньополітичній сфері** між Вадимом Пристайком і Дмитром Кулебою: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/03/4/7107089/>. Ця зміна завершила кризу у відносинах між ОПУ та МЗС. Вадим Пристайко як очільник МЗС був одним із найбільш публічних високопосадовців. Його заяви часто були резонансними і не завжди збігалися з позицією Президента України Володимира Зеленського.

Також, численні джерела вказували на конфлікт між ним та Андрієм Єрмаком, донедавна помічником президента, а тепер – очільником Офісу президента. До того ж Єрмак – був не єдиним, з яким у В. Пристайка не склалися відносини.

Зважаючи на це, бажання президента відправити у відставку свого міністра закордонних справ не було несподіваним. Разом з тим, рішення про призначення міністра закордонних справ віцепрем'єром у новому уряді, а віцепрем'єра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції – очільником МЗС здивувало багатьох, адже у переддень урядового призначення така можливість навіть не розглядалася. Вадим Пристайко мав піти з уряду, але залишитися у структурі МЗС. Натомість Дмитро Кулеба мав очолити МЗС та одночасно зберегти посаду Віцепрем'єра з європейської та євроатлантичної інтеграції. Проте, юридична служба парламенту повідомила про сумнівну законність призначення на подвійну посаду – адже в Конституції України передбачено призначення міністра закордонних справ, без приставки «віце», і не допускається жодне суміщення. Тож було вирішено В.Пристайка залишити у складі уряду на напрямі європейської та євроатлантичної інтеграції. Наведена рокировка наразі дозволила ОПУ вирішити конфлікт між Вадимом Пристайком та Андрієм Єрмаком, який опікується зовнішньою політикою, веде Нормандський формат, питання Донбасу та бере на себе питання відносин зі США. **Переведення Пристайка на посаду віце-прем'єр-міністра мало б зняти суперечки між ОПУ та МЗС**, адже Андрій Єрмак практично не втручається у тематику євроінтеграції та НАТО, які тепер курируватиме Вадим Пристайко.

Не припиняється активна робота у рамках **Спільної операційної програми Румунія – Україна 2014 – 2020**. 05 березня 2020 в Івано-Франківську нарада щодо пріоритетів та актуальних можливостей з посилення розвитку співпраці між представниками Національної гвардії України та Жандармерії Румунії. На нараді було започатковано спільний Проект «Зміцнення інституційного та технічного потенціалу підтримки спеціалізованих структур, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю».

<http://ngu.gov.ua/ua/news/v-ivano-frankivsku-obgovoryly-aktualni-pytannya-spivpraci-u-ramkah-spilnoyi-operacijnoi-programy>

Цікавою і позитивною подією у розвитку українсько-румунських відносин стала **відправка з України на переробку до Румунії використаних елементів живлення** (батареєнок). 11 березня ц.р. з Києва було відправлено на переробку першу партію батареєнок – близько 20 тонн (мільйон відпрацьованих батареєнок). Вивезення і переробку батареєнок оплатили великі торговельні мережі, в яких вони продаються. Також до фінансування долучилися приблизно 100 компаній та організацій, які збирали використані батареєнки, зазначила

очільниця руху "Батарейки, здавайтеся!" Любов Колосовська. Київська міська державна адміністрація також налагодила збір батарейок у столиці та готується вивозити до переробників власну партію цих відходів, обсягом щонайменше 70 тонн.

В Україні немає підприємств, які б переробляли батарейки. Єдине експериментальне виробництво у Львові мало невеликі масштаби та закрилося. До слова, перша партія батарейок, яку відправили до Румунії, – це лише 1% від обсягу, який імпортують до України щороку. Активісти закликають Верховну Раду ухвалити законопроект номер 2207-1, який регламентує поводження з батарейками та зобов'язує фінансувати переробку тих, хто їх виробляє та продає. Наразі українські закони не передбачають європейських підходів до поводження з такими відходами. Що ж до інвестування в українську переробку, то вона буде можливою лише після того, як всі виробники та продавці батарейок в Україні відповідатимуть за їхній збір та платитимуть за утилізацію.

<https://24tv.ua/vpershe-vikoristani-batarevki-z-ukravini-povyhali-na-pererobotku-do-rumuniv-n1295682>

16 березня 2020 року, м. Київ – **Оператор ГТС України протранзитивав перші обсяги газу між двома європейським країнами.** Відомий німецький енергетичний трейдер замовив транспортування природного газу через Україну по маршруту Угорщина – Словаччина.

<https://tsoua.com/news/ukravina-vpershe-zdijsnyla-tranzyt-gazu-mizh-krayinamy-yes/>

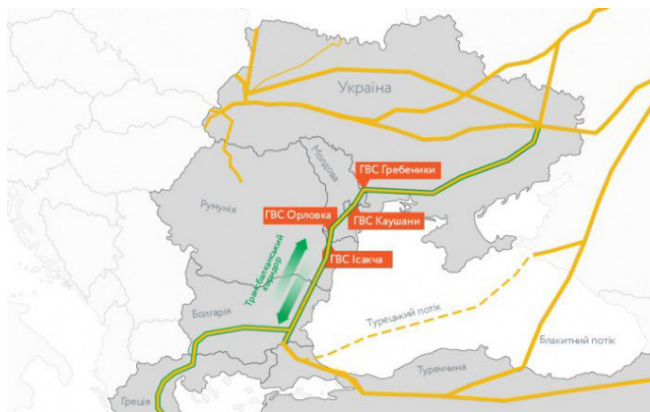
Після підписання нової транзитної транспортної угоди з Газпромом та нових міжоператорських угод з операторами ГТС суміжних європейських країн, Оператор ГТС України активно впроваджує нові транспортні послуги для українських та закордонних замовників. Нова послуга транзиту на короткі відстані «short-haul» дозволяє замовникам транспортних послуг транспортувати газ між європейським країнами (Польща, Словаччина, Угорщина та Румунія) через територію України. Початок надання цієї послуги дозволить активізувати торгівлю газом між країнами східної Європи та дасть можливість додатково завантажити потужності української ГТС, які після будівництва Північного Потoku-1 вже не використовуються у повному обсязі.

Нагадаємо, що 18 грудня 2019 р. **між Україною і Румунією було укладено стратегічну угоду**, що розблокує Трансбалканський газовий коридор: Оператор ГТС України та румунський оператор TRANSGAZ уклали технічну угоду про взаємодію відповідно до європейських правил (із 1 січня 2020 р.). Переговори за посередництва Єврокомісії тривали понад три роки, до них також були долучені оператори Болгарії, Греції та Молдови. Угода означає, що у всіх постачальників з'явилась можливість вільно транспортувати газ новим маршрутом постачання – з Південної Європи та Туреччини – через Болгарію і Румунію – в Україну та далі у Молдову: з 1 січня 2020 р. в міждержавній точці «Ісакча1 – Орлівка1» є доступною потужність за маршрутом Україна-Румунія в розмірі 17,8 млн кубометрів на добу, а також у зворотному напрямку – 15,8 млн кубометрів на добу.

<https://www.onk-group.com/uk/ukraina-s-2020-goda-budet-importirovat-gaz-iz-rumynii/>

На думку менеджмента «Укртрансгазу», **відкриття цього шляху реверсних поставок має стратегічне значення також і для України і Молдови** оскільки диверсифікація джерел дозволить підвищити «надійність і гарантують безперебійне постачання газу своїм споживачам».

«Це рішення є історичним та надзвичайно важливим, адже дозволяє створити додатковий маршрут для імпорту газу в Україну, насамперед, для забезпечення газом споживачів Молдови та прикордонних споживачів України в Одеській області. Це дасть можливість безперебійно пройти зиму, навіть за умови ймовірного припинення транзиту газу з Росії», – сказав генеральний директор Оператора ГТС України Сергій Макогон. Під час зустрічі у Брюсселі 12 грудня 2019 р. оператори ГТС України, Молдови, Румунії та Болгарії погодили угоду щодо забезпечення реверсу трансбалканським газопроводом, а саме по «Транзиту-1» в напрямку Болгарія-Румунія-Україна-Молдова.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/12/18/7104365/>

Важливим з точки зору інтересів національної безпеки України і стратегічної перспективи забезпечення стабільності і зміцнення безпеки у

Чорномосрському регіоні і Східній Європі стало підтвердження 19.03.2020 р. Генсеком НАТО Єнсом Столтенбергом **підтримки з боку НАТО євроатлантичного курсу України**. Про це він заявив під час Щорічної доповіді щодо діяльності НАТО у 2019 році (Повний текст Щорічної доповіді генерального секретаря НАТО за 2019 рік оприлюднено на [сайті Альянсу](#)). У доповіді підтверджується готовність Альянсу надавати Україні практичну допомогу у реформуванні секторів безпеки й оборони та політичну підтримку її зусиль з відстоювання суверенітету та територіальної цілісності. «У 2019 році союзники підтвердили зобов'язання щодо підтримки можливого членства в НАТО для Грузії і України відповідно до рішення Бухарестського саміту від 2008 року та наступних самітів. Політика відкритих дверей НАТО зміцнює Альянс та приносить безпеку мільйонам європейців», – йдеться у документі. У ньому наголошується, що політика відкритих дверей НАТО є одним з основоположних принципів Вашингтонського договору та одним із найбільших успіхів Альянсу. «Двері НАТО є відкритими для європейських демократій, які поділяють цінності Альянсу, мають бажання та спроможні взяти на себе відповідальність і зобов'язання, пов'язані із членством, відповідають принципам Північноатлантичного договору і включення яких (до Альянсу) може сприяти безпеці Євроатлантичного простору. НАТО поважає право кожної країни обрати власний шлях забезпечення своєї безпеки, тож кожна така країна має право вибору, приєднуватися або не приєднуватися до договорів та союзів», – йдеться у Щорічній доповіді генерального секретаря НАТО.

«Протягом 2019 року союзники залишалися твердими у підтримці суверенітету та територіальної цілісності України. Після невиправданого використання військової сили Росією проти українських кораблів та військово-морського персоналу в районі Азовського моря та Керченської протоки у листопаді 2018 року, міністри закордонних справ країн Альянсу у квітні 2019 року ухвалили рішення посилити практичну допомогу Україні з боку НАТО», – йдеться у документі. Як зазначається, така практична допомога полягає у сприянні розвитку військово-морських спроможностей України, в обмін даними про ситуацію та іншою інформацією, передбачає здійснення заходів кораблів НАТО з візитами у порти України та проведення спільних навчань.

«Новий Президент України Володимир Зеленський обійняв посаду у травні 2019 року та підтвердив стратегічний курс країни на євроатлантичну інтеграцію. У жовтні Північноатлантична рада відвідала Одесу й Київ та підтвердила зобов'язання НАТО у продовженні практичної допомоги Україні», – йдеться у доповіді. Зазначається, що під час цього візиту НАТО і Україна уточнили всеохоплюючий пакет допомоги для України, який має допомогти країні у реформуванні секторів безпеки й оборони. В 2019 році радники від Альянсу допомагали українським уряду та парламенту в імплементації

рамкового закону про національну безпеку, приведенні реформ у відповідність до євроатлантичних стандартів.

Як зазначається у доповіді, всеохоплюючий пакет допомоги НАТО Україні включає 16 різних програм та діяльність трастових фондів з бюджетом понад 40 мільйонів євро. У 2019 році через такі трастові фонди НАТО Україна отримала медичне обладнання для відновлення поранених, а також засоби захищеного зв'язку. В той же час, завдяки Програмі професійного розвитку НАТО-Україна вдосконалює навички український персонал у секторах безпеки й оборони.

Протягом 2019 року Україна також могла скористатися проектами в межах Програми НАТО «Наука для миру й безпеки». У цьому ж році в рамках Платформи НАТО-Україна з протидії гібридним загрозам були проведені два семінари з оцінки військових аспектів гібридної агресії, а також проект з підвищення стійкості проти дезінформації.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2900130-gensek-nato-pidtrimku-evroatlanticnogo-kursu-ukraini.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2900221-stoltenberg-rozpoviv-aku-domogu-nadavati-nato-ukraini.html>

Свого часу (20.04.19) **глави МЗС Туреччини, Польщі та Румунії твердо висловлювалися за вступ України і Грузії до НАТО**. Про це йшлося на тристоронній зустрічі міністрів закордонних справ Туреччини, Польщі та Румунії в Анкарі. «З точки зору безпеки країни Чорноморського регіону стикаються зі схожими проблемами. Такі країни, як Грузія і Україна, повинні приєднатися до НАТО. Ми також наголошуємо, що ми жодним чином не визнаємо анексію Криму», – заявляв тоді Міністр закордонних справ Румунії Теодор Мелешкану. Примітно, що в напередодні цієї зустрічі Посол Канади в Україні Роман Ващук виступаючи 12.04.19 р. на Київському безпековому форумі пропонував Києву провести консультації з метою **вироблення єдиної позиції у сфері безпеки та оборони в регіоні Чорного моря з іншими країнами Чорноморського басейну – Румунією, Болгарією і Туреччиною**: «Ми хотіли б, щоб було більше обміну інформацією, спостереження за подіями в Чорному морі. Моя пропозиція для стратегічного бачення України, щоб з найближчими країнами - Румунія, Болгарія і Туреччина, - було досягнуто порозуміння, що море розміщене в регіоні країн-членів НАТО. Україні слід було б вести свою переконливу політику в країнах регіону, оскільки ці країни також мають ключові інтереси в регіоні. Поки що більшість дискусій про посилення солідарності в регіоні Чорного моря ведуться Україною в Брюсселі».

https://censor.net.ua/ua/news/3123351/glavy_mzs_turechchyny_polschi_ta_rumunivi_vyslovlyvsya_za_vstup_ukrayiny_i_gruziyi_v_nato

https://censor.net.ua/ua/news/3121925/ukrayini_varto_vyrobyty_vedynu_pozytsiyu_schodo_chornogo_morya_z_rumuniyey_u_bolgarivevu_i_turechchynovu

Також, свого часу (06.02.19) **стурбованість щодо волонтеристичної поведінки Росії висловлював Міністр оборони Румунії Габріел Леш**, заявляючи, що Румунія стикається з провокаціями Росії в Чорному морі. З його

слів, Румунія відповідатиме на російський виклик взаємодіючи з партнерами по НАТО. У такому ж ключі висловлювався і **Президент Румунії** Клаус Йоханніс.

<https://censor.net.ua/ua/n3099270>

https://censor.net.ua/ua/news/3110305/rumuniva_zitknulasya_z_provokatsiyamy_rosivi_v_chornomu_mori_ministr_oboron_y_lesh

https://censor.net.ua/ua/news/3099270/rumuniva_gotova_proportsivino_vidreaguvaty_na_eskalatsiyu_v_chornomorskomu_regioni_prezydent_viohannis

Контрабанда, що є постійною негативною темою в українськ-румунських відносинах і тривог відповідних національних служб, набуває несподіваних форм. 19 березня 2020 р. українські прикордонники затримали «водолаза», що нелегально переправляв до Румунії **медичні захисні маски**. 29-річного жителя Рахова було затримано прикордонниками відділу «Ділове» Мукачівського загону. Під час патрулювання українсько-румунської ділянки кордону, що пролягає річкою Тиса, військовослужбовці помітили чоловіка у гідрокостюмі, який саме виходив з води. Проігнорувавши законні вимоги наряду, зловмисник спробував втекти, проте прикордонники, здійснивши попереджувальний постріл, наздогнали та затримали спритника. Жодних документів чоловік при собі не мав, однак повідомив, що є громадянином України. З'ясувалося, що правопорушник переправляв до сусідньої Румунії медичні маски.

<https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20VIDEO%20-Prikordonniki-zatrimali-vodolaza-yakiv-perepravlyv-do-Rumunii-medichni-maski-/>

https://espreso.tv/news/2020/03/19/quotvodolazquot_perepravlyv_masky_do_rumunivi_cholovika_zatrymaly_prykordonny_ky

23.03.2020 на Буковині прикордонники завадили незаконному переміщенню **тютюнової контрабанди** через українсько-румунський кордон. Виявити двох контрабандистів поблизу кордону допоміг прикордонникам службовий собака. Так, наряд відділу "Красноільськ" помітив неподалік кордону групу осіб, однак вони покинули свої ноші та вдалися до втечі. Вийти на слід втікачів допоміг службовий пес. В результаті охоронцями кордону були затримані два мешканці Красноільська. Чоловіки планували перемістити до сусідньої Румунії 4000 пачок сигарет.

<http://bukpravda.cv.ua/news/oblast/item/53836-%ED%E0-%E1%F3%EA%EE%E2%E8%ED%B3-%F1%EB%F3%E6%E1%EE%E2%E8%E9-%F1%EE%E1%E0%EA%E0-%E4%EE%EF%EE%EC%B3%E3-%E7%E0%F2%F0%E8%EC%E0%F2%E8-%EC%EE%EB%EE%E4%E8%EA%B3%E2-%B3%E7-%EA%EE%ED%F2%F0%E0%E1%E0%ED%E4%ED%E8%EC%E8-%F1%E8%E3%E0%F0%E5%F2%E0%EC%E8.html#.XnxpqIgzblV>